

Цитування:

Головей В. Ю., Цап'як М. Й. Теоретико-методологічні засади дослідження кроскультурних впливів у традиційному танцювальному мистецтві. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. 2023. № 1. С. 15–22.

Golovei V., Tsapiak M. (2023). Theoretical and Methodological Basis of Research of Cross-Cultural Influences in Traditional Dance Art. *National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts Herald: Science journal*, 1, 15–22 [in Ukrainian].

Головей Вікторія Юріївна,
докторка філософських наук,
професорка кафедри культурології
Волинського національного університету
імені Лесі Українки
<https://orcid.org/0000-0002-8224-5970>
V_golovey@ukr.net

Цап'як Микола Йосипович,
аспірант кафедри культурології
Волинського національного університету
імені Лесі Українки, викладач хореографічних
дисциплін Волинського фахового коледжу
культури і мистецтв імені І. Ф. Стравінського
Волинської обласної ради
<https://orcid.org/0000-0003-3645-201X>
PrimeVolden@gmail.com

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ КРОСКУЛЬТУРНИХ ВПЛИВІВ У ТРАДИЦІЙНОМУ ТАНЦЮВАЛЬНОМУ МИСТЕЦТВІ

Мета дослідження – аналіз і систематизація методологічних підходів до вивчення міжкультурних впливів у розвитку традиційного танцю. **Методологія дослідження** ґрунтується на принципах системного аналізу та культурологічної компаративістики. Серед загальнонаукових методів пріоритетними були структурно-аналітичний підхід, методи систематизації та узагальнення, історико-логічний підхід. **Наукова новизна.** Проаналізовано науковий потенціал етнохореології та культурної антропології щодо вивчення танцю в цілісному контексті культури з урахуванням етнічної та регіональної специфіки; обґрунтовано міждисциплінарну стратегію дослідження міжкультурних впливів у розвитку традиційного танцю, яка передбачає синтез наукових концептів культурної антропології, хореології та етнокультурології. **Висновки.** Етнокультурологія танцю може стати теоретико-методологічним підґрунтям міждисциплінарного синтезу наукових традицій європейської школи етнохореології, з одного боку, й американської наукової школи культурно-антропологічних досліджень – з другого. Для дослідження міжкультурних впливів у розвитку традиційного танцю доцільно застосовувати метод польових досліджень (збирання і систематизація фактологічних матеріалів, отриманих під час експедицій з вивчення танцювального фольклору), метод текстуального аналізу (танець проаналізовано як культурний текст з акцентом на осмисленні соціокультурної та етнічної зумовленості формальних особливостей танцювальних рухів), а також метод кроскультурних досліджень (танець досліджено як форму міжкультурної взаємодії; виявлено відмінності, запозичення та спільні елементи як результати кроскультурних впливів). Такі дослідження сприятимуть як глибшому розумінню історичного розвитку танцю, так і системному вивченню трансформацій танцювальних традицій у сучасному динамічному соціокультурному просторі.

Ключові слова: методологія, традиційний танець, міжкультурна взаємодія, кроскультурні впливи, хореологія, культурна антропологія, етнокультурологія.

Golovei Viktoria, Doctor of Sciences in Philosophy, Professor, Department of Cultural Studies, Lesya Ukrainka Volyn National University, Tsapiak Mykola, Postgraduate Student, Lesya Ukrainka Volyn National University, Teacher of Choreographic Disciplines, Ihor Stravinsky Volyn College of Culture and Arts

Theoretical and Methodological Basis of Research of Cross-Cultural Influences in Traditional Dance Art

The purpose of the research is the analysis and systematise methodological approaches to the study of intercultural influences in the development of traditional dance. **The research methodology** is based on the principles of systemic analysis and cultural comparative studies. Among the general scientific methods, priority is given to the structural-analytical approach, the methods of systematisation and generalisation, and the historical-logical approach. **Scientific novelty.** The scientific potential of ethnochoreology and cultural anthropology regarding the study of dance in the holistic context of culture, taking into account ethnic and regional specifics, is analysed. An interdisciplinary strategy for the

study of intercultural influences in the development of traditional dance is substantiated, which involves the synthesis of scientific concepts of cultural anthropology, choreology, and ethnoculturology. **Conclusions.** Ethnocultural dance can become the theoretical and methodological basis of the interdisciplinary synthesis of the scientific traditions of the European school of ethnochoreology, on the one hand, and the American scientific school of cultural and anthropological studies, on the other. For the study of intercultural influences in the development of traditional dance, it is advisable to apply the method of field research (collection and systematisation of factual materials obtained during expeditions to study dance folklore), the method of textual analysis (the dance is analysed as a cultural text with an emphasis on understanding the sociocultural and ethnic conditioning of the formal features of dance movements), as well as the method of cross-cultural research (dance is studied as a form of intercultural interaction; differences, borrowings, and common elements are revealed as the results of cross-cultural influences). Such research will contribute to a deeper understanding of the historical development of a dance, as well as a systematic study of the transformations of dance traditions in the modern dynamic socio-cultural space.

Key words: methodology, traditional dance, intercultural interaction, cross-cultural influences, choreology, cultural anthropology, ethnoculturology.

Актуальність теми дослідження. Поглиблення процесів глобалізації має неоднозначний вплив на розвиток культури. З одного боку, виникає загроза нівелювання культурної самобутності й унікальності, кризи національної ідентичності; а з другого – інтенсифікуються процеси міжкультурної взаємодії, що призводить до взаємозбагачення етнічних культур, надає імпульс їх оновленню і подальшому розвитку. У цьому контексті актуалізується пошук адекватних методологічних підходів до вивчення особливостей сучасних трансформацій традиційної культури, шляхів її збереження та нових форм співвіднесення традиції і новації в умовах інтенсивних міжкультурних впливів. Потребують суттєвого поглиблення теоретико-аналітичні обґрунтування методології аналізу міжкультурних впливів, зокрема в традиційному танцювальному мистецтві. Оскільки такі впливи найбільш інтенсивно проявляються в соціокультурному вимірі пограниччя, зростає науковий інтерес до феномену фронтиру, де взаємодіють суперечливі тенденції взаємотягіння та взаємовідштовхування культурних традицій.

Аналіз досліджень та публікацій. Проблематика міжкультурних впливів і взаємодій привертає увагу багатьох сучасних дослідників. Питання міжетнічних культурних комунікацій та взаємовпливів у контексті діалогу культур аналізували П. Герчанівська, А. Козак, О. Берегова, Т. Колосок та ін. На думку П. Герчанівської, на особливу увагу заслуговує вивчення впливів міжетнічних відносин, які «детермінують наявність рольових обмежень, розпоряджень та етикетних форм у межах етнічних ціннісних нормативів, що регулюють контакт носіїв різних ідентичностей» [3, 5]. Дослідниця Л. Романюк відзначає тенденцію напрацювання підходів, які синтезують культурологічні дослідження українознавчого

змісту із підходами у світовій етнокulturології [14, 71].

Важливе значення мають наукові розробки, у яких зосереджено увагу на регіональних особливостях народної хореографічної культури України, передусім дослідження таких учених, як: О. Бігус, Р. Гарасимчук, В. Гордєєв, О. Квєцко, Б. Кокулєнко, О. Ліманська, Н. Марусик, І. Мостова, А. Підлипський, А. Тимчула, Л. Щур та ін. На регіональну специфіку використання елементів автентичної хореографії в народно-сценічному танці вказує Л. Козинко, яка вважає, що такі елементи краще збереглися в регіонах українського Полісся і Поділля [7].

Серед досліджень локальних особливостей та самобутності танцювальної культури Волині слід виокремити польові дослідження та записи автохтонних танців Волині, які здійснили М. Полятикін [13] і Л. Косаковська [8]; аналіз хореографічної лексики регіону І. Аксьонової [1]. Етнохореологічний підхід до вивчення особливостей локальної специфіки народних танців Волині розробляє К. Кіндер [6].

Проте лише поодинокі дослідники звертають увагу на міжкультурні взаємовпливи в процесі становлення регіональної танцювальної традиції. На важливість і недостатність наукових розробок із цієї проблематики вказував видатний український хореограф і дослідник танцю Кім Василенко: «Взаємовідносини між хореографічними культурами народів сусідніх країн – одна з найцікавіших, але, на жаль, ще малодосліджених проблем» [2, 268]. Вона висвітлена в наукових доробках В. Гордєєва, присвячених аналізу історичного розвитку традиційного танцю рівненського Полісся. Зокрема, дослідник відзначає істотний вплив матеріальної і духовної культури білоруського етносу на хореографічну складову мистецької спадщини цього регіону [5]. Дослідниця

С. Легка, аналізуючи українську народну хореографічну культуру ХХ століття, відзначила впливи польських, чеських, білоруських, російських, молдавських, болгарських, угорських, циганських, французьких та німецьких танців, які збагатили лексику українського танцю [11]. На наявність етнічних взаємовпливів у розвитку традиційного танцю Волинського регіону звертає увагу науковиця К. Кіндер, яка, зокрема, зазначає, що «регіональні та локально-специфічні різновиди танцювального фольклору Волині зберігають яскраву своєрідність, в одних випадках утримуючи в собі архаїчні ознаки, в інших – риси, що виникли в процесі етнокультурного взаємообміну із сусідніми етнічними групами або народами» [24, 357].

Упродовж останніх років зростає інтерес науковців до досліджень соціокультурного виміру пограниччя як простору культурного транзиту й інтенсивних міжкультурних взаємодій. Специфіку соціокультурного контексту пограниччя досліджують Я. Верменич, В. Кочан, О. Кривицька, О. Сухомлинов, Ю. Хлебовчик, О. Шевчук. Зокрема, О. Кривицька слушно зазначає: «Аналіз пограниччя як об'єкта дослідження гуманітарних наук показує, що пограниччя – багатогранне явище з оригінальною мозаїкою соціокультурної взаємодії, неймовірною і неповторною можливістю бути “місцем зустрічі” матриць соціокультурних цінностей, іноді абсолютно протилежних» [9, 195].

Огляд наукової літератури засвідчує, що упродовж останніх років в Україні сформувався напрям досліджень регіональних особливостей традиційного українського танцю, зокрема й у контексті міжкультурних взаємовпливів, неухильно зростає інтерес науковців до різнопланових аспектів цієї проблематики; водночас залишається недостатньо розробленим її методологічний аспект.

Мета статті – аналіз і систематизація методологічних підходів до вивчення міжкультурних впливів у розвитку традиційного танцю.

Виклад основного матеріалу. Традиційний танець є об'єктом дослідження різних наук – передусім мистецтвознавства, естетики, етнології, фольклористики, історії тощо. На нашу думку, значний потенціал щодо аналізу особливостей танцювальних традицій має міждисциплінарна методологічна стратегія на основі синтезу культурно-антропологічного, етнокультурологічного та хореологічного підходів. Такий синтез уможливує

багатоаспектне дослідження танцю як культурного феномену.

Нас передусім цікавлять наукові напрями, представники яких вивчають танець у цілісному контексті культури з урахуванням етнічної та регіональної специфіки. У цьому аспекті можна виділити два основних напрями – етнохореологія та антропологія танцю і, відповідно, два вектори в розвитку методології досліджень танцю – європейський і американський. Як стверджують дослідники, ці напрями недоцільно протиставляти, проте кожен з них має свої особливості, які слід враховувати. На думку А. Г'юрческу та Л. Торп, відмінність у підходах до досліджень танцю зумовлені історико-політичними, соціокультурними та епістемологічними факторами [17, 1].

У Європі важливу роль відіграло прагнення національних меншин утвердити власну культурну ідентичність у межах великих державних угруповань, увиразнити національну самобутність. Звідси інтерес до вивчення фольклору та реконструкції традиційних танців, аналізу їх особливих рис, які репрезентували «духовне коріння», «національний характер» певної спільноти, що сприяло становленню етнохореології.

Якщо для європейських хореологів здебільшого характерний розгляд танцю в межах своїх культур, то американські дослідники більшу увагу приділяли аналізу культурних відмінностей. Використовуючи методи, напрацьовані культурною антропологією, вони зосереджувалися на особливостях соціокультурного контексту танцю, зрідка звертаючи увагу на хореографічну структуру. Зі свого боку, європейські дослідники, ґрунтуючись на методології, яку розробив Рудольф Лабан, робили акцент на власне хореографічному матеріалі, на морфології танцю. На кінець ХХ – початок ХХІ століття обидва підходи поширилися повсюдно, відбувалася їх часткова інтеграція та взаємодоповнення.

Оскільки етнохореологічний підхід є більш відомим і поширеним в українських дослідженнях танцю, ми зосередимо увагу на культурно-антропологічному підході. Як відомо, культурна антропологія вивчає різноманітні культурні традиції, акцентуючи на порівняльних дослідженнях культур та етнічних спільнот з метою поглибленого розуміння єдності й різноманітності людства, варіативності розвитку соціокультурних процесів. Для вивчення окремих аспектів культури антропологія широко використовує

концепти й емпіричні дані історії, етнографії, етнології, фольклористики та інших наук [16, 782]. Культурна антропологія дає змогу визначити глибинні чинники, що зумовлюють особливості процесів міжкультурної взаємодії і міжкультурних впливів на рівні засадничих символічних форм трансляції культурної традиції.

Становлення методології культурно-антропологічних досліджень традиційно пов'язують із доробками таких видатних вчених-антропологів, як Едвард Тайлор, Франц Боас, Джеймс Фрейзер, Маргарет Мід, Броніслав Малиновський, Марсель Мос, Клод Леві-Строс та ін. Ці дослідники підкреслювали важливість порівняльного аналізу культур та процесів їх взаємодії. Культурно-антропологічний підхід передбачає вивчення феноменів культури в їх історичному становленні та взаємозв'язку, в кореляції культурних форм із життєвим світом людини. Основну увагу приділено таким засадничим символічним формам культури, як мова, міф, ритуал, традиційні мистецтва, що репрезентують особливості світогляду людини, її приналежність до певної культурної традиції, формують соціальну, етнічну й культурну ідентичність. Саме до таких культурних феноменів належить танець, який у пластичних символах представляє культурні смислові коди й транслює їх від покоління до покоління, виражаючи людську природу в суперечливій єдності її духовних і фізичних начал [4, 17].

У контексті досліджуваної проблематики важливе методологічне значення має концепція структурної антропології Клода Леві-Строса, який розглядає культуру як синтез взаємопов'язаних структурних елементів, передусім символічних форм і культурних текстів, аналізуючи синкретичний взаємозв'язок міфу, ритуалу й мистецтва в традиційній культурі [10]. Відповідно до цього підходу танець досліджують як культурний текст, як невербальну пластичну мову, здатну виражати різноманітну сукупність важливих для людини сенсів. Його змістове наповнення визначається світоглядними домінантами культурної спільноти, які транслюються традицією і репрезентуються в пластичних символах традиційного танцю, органічно пов'язаного з міфом і ритуалом.

К. Леві-Строс вважає, що в архаїчних культурах танець був важливою складовою міфо-ритуального дійства. Описуючи танці з використанням масок у ритуалах ініціації, дослідник зазначає, що «всі вони відображали таємницю і сувору велич, переконливо

демонструючи повсюдність надприродного і коловорот міфів» [26, 20]. Ґрунтуючись на концепті структурної антропології К. Леві-Строса, можемо зробити припущення, що міжкультурні впливи є найбільш інтенсивними й продуктивними в процесі взаємодії етносів, у культурній традиції яких наявні спільні глибинні структури, що проявляються в міфах, ритуалах, традиційному мистецтві. Підтвердженням цього є фіксація етнохореологами численних взаємовпливів у традиційних танцях слов'янських народів.

Отже, відповідно до принципів культурно-антропологічного підходу, танець постає не як окремий вид мистецтва, а як культурний феномен у його генетичних зв'язках із міфами, ритуалами, особливостями життєдіяльності та соціальних взаємин етнічних спільнот. Форми й специфіка еволюції танцювальних форм зумовлені соціокультурним контекстом. Якщо йдеться про традиційний танець – передусім контекстом сакральні-міфологічних уявлень. Вивчення культурно-антропологічного контексту дає можливість прослідкувати відмінності танцювальної культури кочових та аграрних етносів, а також спільнот, які формувалися в лоні різних релігійних традицій.

Антропологія танцю зародилася в 1940-х роках у США. Франциска Боас, спираючись на принципи функціоналізму та культурного релятивізму, які обґрунтував її батько Франц Боас, опублікувала в 1944 році книгу «Функція танцю в людському суспільстві». Видання містить чотири розділи, присвячені функціонуванню танцю в чотирьох різних культурах: індіанській (Квакіутль), африканській, гаїтянській та балійській [15]. Автори цих досліджень брали участь в організованому Ф. Боас науковому семінарі, з якого, власне, і розпочалося становлення наукової школи антропології танцю. Представники цієї школи розуміють культуру як складне ціле, у якому танець відіграє важливу роль. Вони активно поєднували теоретичні методи із польовими дослідженнями, наголошуючи на необхідності детального аналізу танцю та його зав'язків з іншими структурними елементами культури з метою глибшого осягнення його сутності, соціокультурної зумовленості та функціонального призначення.

Ці наукові підходи інтенсивно розвивали та збагачували дослідники антропології танцю в другій половині ХХ століття. У цей період на передній план висуваються порівняльні дослідження. Найвідомішими прикладами порівняльних культурно-антропологічних

досліджень танцю стали наукові доробки Гертруди Курат [24], Алана Ломакса [27], Джоан Кеалінохомоку [22]. Дослідниця Дж. Ханна пропонує виділяти дві категорії порівняльних досліджень: порівняння танцювальних явищ, що відбуваються в різних суспільствах або географічних регіонах; порівняння певних форм або жанрів танцю, який трапляється в різних частинах нашої планети [18].

Саме Г. Курат і Дж. Кеалінохомоку вперше обґрунтували доцільність застосування методу кроскультурного аналізу в дослідженнях танцю [25; 21]. На початку 80-х років у місті Темпе штату Аризона за ініціативою провідних науковців та хореографів було засновано Центр кроскультурних досліджень танцю (Cross-Cultural Dance Resources – CCCR), який тісно співпрацює із Гербергерським коледжем мистецтв Університету штату Аризона. CCCR підтримує безкоштовну бібліотеку з понад 15 000 експонатів, включаючи твори мистецтва, аудіовізуальні матеріали, книги, періодичні видання, костюми, а також архіви Гертруди Курат, Елеонори Кінг, Джоанн Кеалінохомоку [28]. Основна місія наукового Центру полягає в збереженні та дослідженні танцювальних матеріалів задля цілісного розуміння різноманітності й універсальності танцю в усіх культурних контекстах шляхом активних обговорень, публікацій, консультацій та публічних презентацій. Діяльність CCCR сприяла напрацюванню принципів та оптимальних методологічних підходів до культурно-антропологічних досліджень танцю. Зокрема, набув визнання та поширення методологічний підхід, розроблений Адрієн Кешплер [20]. У своїй роботі Кешплер використовувала концепцію Кеннета Пайка, розрізняючи два рівні аналізу: етик-підхід і емік-підхід. У широкому розумінні етик-підхід означає вивчення певної культури з погляду зовнішнього спостерігача, а емік – з внутрішньої точки зору.

Принципи культурно-антропологічного підходу до вивчення танцю систематизує сучасна дослідниця Сюзанна Янгермен, яка вважає за необхідне вивчати танець як культурний феномен, що взаємопов'язаний з іншими поведінковими та концептуальними процесами. Основною метою дослідження танцю має бути розуміння танцю в його широкому культурному контексті в аспекті порівняння з іншими культурними традиціями, адже танець у будь-якому суспільстві – це багатогранне явище [29, 116].

Авторка пропонує аналізувати танець в чотирьох головних аспектах:

- аналіз існування танцю в часі та просторі як фізичного феномену та культурного продукту (те, що виконується);

- аналіз танцювальної манери, стилю виконання, що формує структуру танцю (те, як виконують рух, як танцівники поводяться зі своїм тілом для інтерпретації структури танцю);

- аналіз соціокультурного контексту (взаємодія соціальних і культурних факторів, що впливають на розвиток танцю, зокрема кроскультурних впливів);

- аналіз когнітивних та емоційних вимірів, які пов'язані з танцем на кожному з попередніх рівнів (роль танцю в культурі в його нормативному, естетичному та символічному вимірах, тобто сенс танцю) [29, 117–121].

Одним із важливих напрямів культурно-антропологічних досліджень є вивчення соціокультурного виміру пограниччя. У культурній антропології пограниччя осмислено як простір, що визначає людина й творять носії традиційної культури [9, 191]. Це зона культурного транзиту й локального взаємовпливу, простір інтенсивної міжкультурної взаємодії і кроскультурної комунікації. У цьому контексті актуалізується значення концепту кроскультурних впливів американського антрополога Джорджа Пітера Мердока, який розробив принципи вивчення культурної різноманітності на основі виявлення й зіставлення відмінностей та спільних повторюваних рис у культурних традиціях, що формуються в результаті тривалих процесів міжкультурної взаємодії [12]. Дослідники характеризують пограниччя як «багатогранне явище з оригінальною мозаїкою соціокультурної взаємодії, неймовірною і неповторною можливістю бути “місцем зустрічі” матриць соціокультурних цінностей, іноді абсолютно протилежних» [9, 195].

На нашу думку, саме кроскультурний підхід може стати методологічним підґрунтям для аналізу взаємовпливів між танцювальними традиціями етнічних спільнот, які проживають на приграничній території, де мають місце транскордонні міжетнічні контакти, внаслідок чого відбуваються більш інтенсивні запозичення і синтез танцювальних елементів. Зокрема, цей концепт містить значний евристичний потенціал для дослідження кроскультурних впливів у народотанцювальній культурі Волині як пограничного регіону. Перспектива кроскультурного дослідження полягає у вивченні строкатої різноманітності форм танцювальної комунікації в аспекті діалектичної взаємодії культурних традицій, локального й універсального, адже

«кроскультурний» – це не просто відчуття культурної різноманітності чи культурних відмінностей, а подолання культурних бар'єрів [19, 1619].

Наукова новизна. Проаналізовано науковий потенціал етнохореології та культурної антропології щодо вивчення танцю в цілісному контексті культури з урахуванням етнічної та регіональної специфіки; обґрунтовано міждисциплінарну стратегію дослідження міжкультурних впливів у розвитку традиційного танцю, яка передбачає синтез наукових концептів культурної антропології, хореології та етнокультурології.

Висновки. Вивчення кроскультурних впливів у розвитку традиційного танцю вимагає міждисциплінарної методологічної стратегії на основі синтезу культурно-антропологічного, хореологічного, культурно-історичного та порівняльного методів дослідження. Такий синтез можливий у межах етнокультурології. Міждисциплінарний характер етнокультурології уможливає інтеграцію різноманітних науково-дослідницьких підходів до вивчення етнічної та регіональної специфіки традиційного танцю, його стилевих та лексичних особливостей, а також дає змогу виявити й дослідити чинники, які зумовили динаміку хореографічних традицій і новацій у контексті розвитку культури. Етнокультурологія танцю може стати теоретико-методологічним підґрунтям наукового синтезу традицій європейської школи етнохореології, з одного боку, й американської наукової школи культурно-антропологічних досліджень – з другого. Для дослідження міжкультурних впливів у розвитку традиційного танцю доцільно застосовувати метод польових досліджень (збирання і систематизація фактологічних матеріалів, отриманих під час експедицій з вивчення танцювального фольклору), метод текстуального аналізу (танець аналізують як культурний текст з акцентом на осмисленні соціокультурної та етнічної зумовленості формальних особливостей танцювальних рухів), а також метод кроскультурних досліджень (танець постає як форма міжкультурної взаємодії; виявляють відмінності, запозичення та спільні елементи як результати кроскультурних впливів). Такі дослідження сприятимуть як глибшому розумінню історичного розвитку танцю, так і системному вивченню трансформацій танцювальних традицій у сучасному динамічному соціокультурному просторі.

Література

1. Аксьонова І. Танцювальна лексика Поліського краю. Рівне : О. Зень, 2012. 254 с.
2. Василенко К. Взаємозв'язки та взаємовпливи українського народного танцю і хореографії народів, які мешкають в Україні. *Український танець*. Київ, 1997. С. 268–281.
3. Герчанівська П. Е. Етнічна та національна ідентичності: вектори розвитку. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв: наук. журнал*. 2021. №4. С. 3–8.
4. Головей В. Танець у міфотитуальному континуумі: культурно-антропологічний аспект. *Fine Arts and Cultural Studies*. 2021. №1. С. 16–23. Doi: <https://doi.org/10.32782/facs-2021-1-3> (дата звернення: 11.05.2022).
5. Гордєєв В. А. Рівненське Полісся як самобутній і архаїчний культурний регіон України: хореографічна складова мистецької спадщини. *Культура України*. 2019. №. 63. С. 135–143.
6. Кіндер К. Жанрові різновиди та локальна специфіка народних танців Волині. *Вісник КНУКіМ: зб. наук. праць. Сер. Мистецтвознавство*. 2012. № 26. Київ. С. 73–79.
7. Козинко Л. Л. Традиції фольклорної культури в сучасному народно-сценічному танці та балетному театрі України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.02 – Театральне мистецтво. Київ, 2012. 18 с.
8. Косаковська Л. П. Особливості пісенно-танцювального фольклору Волинського Полісся. *Народна творчість українців у просторі та часі: матеріали Міжнар. наук. конф.: наук. зб.* Луцьк, 2018. С. 294–303.
9. Кривицька О. Дискурс пограниччя в соціокультурних дослідженнях: теоретико-методологічні аспекти. *Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України*. Київ: ПІЕНД ім. І. Ф. Кураса, 2015. Вип. 4. С. 173–197. URL : https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/kryvytska_dyskurs.pdf (дата звернення: 12.05.2022).
10. Леві-Строс К. Структурна антропологія. Київ : Основи, 1997. 387 с.
11. Легка С. А. Українська народна хореографічна культура ХХ століття: дис. ... канд. іст. наук : 17.00.01. К., 2003. 173 с.
12. Мердок Дж. П. Фундаментальні характеристики культури URL : <http://um.co.ua/1/1-9/1-99977.html> (дата звернення: 10.05.2022).
13. Полятикін М. А. Народні танці Волині і Волинського Полісся. Луцьк: Волин. обл. друк, 2008.
14. Романюк Л. Б. Теоретичні та методологічні проблеми дослідження міжетнічної комунікації у сфері культури і мистецтва. *Культура і сучасність: альманах*. 2022. № 1. С. 70–75.
15. Boas F. The Function of Dance in Human Society. New York : Dance Horizons, Boas School, 1944. 52 pp.

16. Cultural anthropology. *The New Encyclopedia Britanica*. 15-th ed. Vol. I. 1994. P. 782. URL : <https://www.britannica.com/search?query=Cultural+anthropology> (дата звернення: 12.10.2022).
17. Giurchescu A., Torp L. Theory and Methods of Dance Research: a European Approach to the Holistic Studies of Dance. *Yearbook for Traditional Music*. Published By: Cambridge University Press. Vol. 23, 1991. Pp. 1–10. <https://doi.org/10.2307/768392>.
18. Hanna J. L. Dance, Sex, Gender: Signs of Identity, Dominance, Defiance, and Desire. Chicago 1988.
19. Jin Wei, Li Jia. The Development of Chinese Dance Creation under the Cross-Cultural Horizon. *International Journal of Law Management & Humanities*. 2021. Vol. 4 (5). Pp. 1615–1621.
20. Kaeppler A. The Structure of Tongan Dance. Praca Doktorska. University of Hawaii Library. 1967.
21. Kealiinohomoku J. W. Hopi and Polynesian Dance: A Study in Cross-Cultural Comparison. «*Ethnomusicology*». 1967. № 11.
22. Kealiinohomoku J. W. Theory and Methods for an Anthropological Study of Dance. 1976. Indiana University Dissertations Publishing.
23. Kinder K. The art of dancing of Volyn: the dynamics of traditions and innovations. *Science, technology and innovation : the experience of European countries and prospects for Ukraine*. Riga : Baltija Publishing, 2021. C. 335–362. DOI : <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-190-9-13>
24. Kurath G. P. Half a Century of Dance Research: Essays. *Cross Cultural Dance Resources*, 1986. 436 pp.
25. Kurath G. Dance Relatives of Mid-Europe and Middle America. «*Journal of American Folklore*». 1956. № 69.
26. Levi-Strauss, Claude. The Way of the Masks. *University of British Columbia Press*, 1999. 249 pp.
27. Lomax A. Folk Song Style and Culture. American Association for the Advancement of Science. Publikacja nr 88. Washington 1968.
28. The CCDR Collections. URL : <https://www.ccdr.org/collections-1> (дата звернення: 12.10.2022).
29. Youngerman S. Method and Theory in Dance Research : An Anthropological Approach. *Yearbook of the International Folk Music Council*. 1975. №7. Pp. 116–133.
- <https://doi.org/10.32782/facs-2021-1-3> (date of application: 11.05.2022) [in Ukrainian].
5. Gordeyev, V. (2019). Rivne Polissya as an Authentic and Archaic Cultural Region of Ukraine: Choreographic Component of the Heritage. *Kultura Ukrainy*, 63, 135–143 [in Ukrainian].
6. Kinder, K. (2012). Genre varieties and local specifics of Volyn folk dances. *Visnyk KNUKiM. Ser. Mystectvoznavstvo*, 26, 73–79. Kyiv [in Ukrainian].
7. Kozinko, L. L. (2012). Traditions of folklore culture in modern folk stage dance and ballet theater of Ukraine: autoref. dis. ... kand. mystectvoznavstva: 17.00.02. Kyiv, 18 p.
8. Kosakovska, L. (2018). The peculiarities of the song and dance folklore of Volyn Polissia. *Narodna tvorchość ukrainciv u prostori ta chasi: nauk. zb. Lutsk*, 294–303. [in Ukrainian].
9. Kryvytska, O. (2015). Discourse frontier in social and cultural studies: theoretical methodology aspects. *Naukovi zapysky IPIEND im. I. F. Kurasa. NAN Ukrainy*, 4, 173–197. URL : https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/kryvytska_dyskurs.pdf (date of application: 12.05.2022) [in Ukrainian].
10. Levi-Strauss, C. (1997). Structural anthropology. Kyiv, 387 p. [in Ukrainian].
11. Legka, S. A. (2003). Ukrainian folk choreographic culture of the XX century: dis. ... kand. historical sciences: 17.00.01: Kyiv National University of Culture and Arts. Kyiv, 173 p. [in Ukrainian].
12. Murdok, G. P. Fundamental characteristics of culture. URL : <http://um.co.ua/1/1-9/1-99977.html> (date of application: 10.05.2022) [in Ukrainian].
13. Polyatykin, M. A. (2008). Folk dances of Volyn and Volyn Polissya. Lutsk [in Ukrainian].
14. Romaniuk, L. (2022). Theoretical and methodological problems of research of interethnic communication in the field of culture and art. *Kultura i suchasnist : almanakh*, 1, 70–75 [in Ukrainian].
15. Boas, F. (1944). The Function of Dance in Human Society. New York : Dance Horizons, Boas School, 52 pp. [in English].
16. Cultural anthropology. *The New Encyclopedia Britanica*. 15-th ed. Vol. I. 1994. P. 782. URL : <https://www.britannica.com/search?query=Cultural+anthropology> (date of application: 12.10.2022) [in English].
17. Giurchescu, A., & Torp, L. (1991). Theory and Methods in Dance Research: A European Approach to the Holistic Study of Dance. *Yearbook for Traditional Music*, 23, 1–10. <https://doi.org/10.2307/768392> [in English].
18. Hanna, J. L. (1988). Dance, Sex, Gender: Signs of Identity, Dominance, Defiance, and Desire. Chicago [in English].
19. Jin, Wei, & Li, Jia. (2021). The Development of Chinese Dance Creation under the Cross-Cultural Horizon. *International Journal of Law Management & Humanities*, 4 (5), 1615–1621 [in English].
20. Kaeppler, A. (1967). The Structure of Tongan Dance. Praca Doktorska. University of Hawaii Library [in English].

References

1. Aksonova, I. (2012). Dance vocabulary of Polissya region. Rivne, 254 p. [in Ukrainian].
2. Vasilenko, K. (1997). Interrelationships and Mutual Influences of Ukrainian Folk Dance and Choreography of People Living in Ukraine. *Ukrainian dance*. Kyiv, 268–281 [in Ukrainian].
3. Gerchanivska, P. (2021). Historical identity in the coordinate system of world development. *National Academy of Culture and Arts Management Herald: Science journal*, 4, 3–8 [in Ukrainian].
4. Golovei, V. (2021). Dance on a Continuum of Myth and Ritual: Cultural and Anthropological Aspects. *Fine Arts and Cultural Studies*, 1, 16–23, doi:

21. Kealiinohomoku, J. W. (1967). Hopi and Polynesian Dance: A Study in Cross-Cultural Comparison. «*Ethnomusicology*», 11 [in English].

22. Kealiinohomoku, J. W. (1976). Theory and Methods for an Anthropological Study of Dance. Indiana University Dissertations Publishing [in English].

23. Kinder, K. (2021). The art of dancing of Volyn: the dynamics of traditions and innovations. Science, technology and innovation : the experience of European countries and prospects for Ukraine. Riga : Baltija Publishing. 335–362. DOI : <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-190-9-13> [in Ukrainian].

24. Kurath, G. (1986). Half a Century of Dance Research: Essays. Cross Cultural Dance Resources, 436 pp. [in English].

25. Kurath, G. (1956). Dance Relatives of Mid-Europe and Middle America. «*Journal of American Folklore*», 69 [in English].

26. Levi-Strauss, Claude. (1999). The Way of the Masks. University of British Columbia Press, 249 pp. [in English].

27. Lomax, A. (1968). Folk Song Style and Culture. American Association for the Advancement Science. Publikacija, 88, Washington [in English].

28. The CCDR Collections. URL : <https://www.ccdr.org/collections-1> (date of application: 12.10.2022) [in English].

29. Youngerman, S. (1975). Method and Theory in Dance Research: An Anthropological Approach. Yearbook of the International Folk Music Council, 7, 116–133 [in English].

*Стаття надійшла до редакції 11.01.2023
Отримано після доопрацювання 15.02.2023
Прийнято до друку 22.02.2023*